

ДО ПИТАННЯ ВИОКРЕМЛЕННЯ ГАЛУЗІ МІСТОБУДІВНОГО ПРАВА В УМОВАХ УРБАНІЗАЦІЇ ТА РОЗВИТКУ МІСТ

В останні століття поступово все більше зростає кількість населення, що проживає в містах світу. Дослідники ООН прогнозують, що до 2050 року в містах житиме 68 відсотків населення планети. Щільність забудови, нові вимоги до планування території спричинили надзвичайний розвиток суспільних відносин, пов'язаних з містобудуванням. У статті здійснюється аналіз критеріїв для виокремлення містобудівного права як окремої галузі права. Здійснено критичний аналіз жорсткого підходу щодо поділу галузей на групи та щодо критеріїв виокремлення певної галузі, доведено, що єдиним логічним критерієм виокремлення галузі науки є покращення процесу навчання та ведення наукових досліджень. Поділ системи права на окремі галузі є зручним методологічним інструментом, що дозволяє досліднику визначити чіткіше предмет власного дослідження, структурувати його та логічно поєднати з аналогічними дослідженнями інших авторів. У публікації обґрунтовано стверджується, що виокремлення певних галузей як комплексних розширює поле наукового дослідження та створює більш раціональний інструмент вивчення відповідної галузі права. Сформульовано власну наукову позицію щодо природи містобудівного права. Доведено, що містобудівне право може вважатись окремою галуззю, оскільки наявний особливий предмет правового регулювання, відповідні відносини є досить поширеними, специфікою містобудівного законодавства є існування власних специфічних правових інститутів, не досить розвинутих іншими галузями права – інститут територіального планування, зонування тощо. Присутня якісна своєрідність сфери суспільних відносин, врегульованих нормами містобудівного права. Також можна виокремити специфічні заходи відповідальності у містобудівному праві, зокрема примусове знесення об'єкта самочинного будівництва. Наведені доводи для того, щоб вважати містобудівне право комплексним правовим утворенням, що використовує механізми та інструменти адміністративного, земельного та цивільного права. Розвиток урбанізації, наслідки воєнних конфліктів вимагають нових поглядів на міста та їх будівництво, а отже, потрібні подальші дослідження щодо місця містобудівного права як комплексного правового утворення.

Ключові слова: адміністративне право, містобудівне право, галузь права, система права, міста, урбаністика, публічне право, приватне право, правовий інтерес.

Правдюк Віталій,

кандидат юридичних
наук, докторант
Сумського державного
університету
[orcid.org/0009-0000-
0530-7712](https://orcid.org/0009-0000-0530-7712)
[vitaliy.pravdyuk@gmail.
com](mailto:vitaliy.pravdyuk@gmail.com)

1. Вступ

Кардинально нові умови суспільно-політичного розвитку, що виникли в Україні, вимагають сучасного осмислення відносин у сфері містобудування з урахуванням необхідності нових підходів до регулювання відносин, пов'язаних з плануванням розвитку українських міст, з огляду на як новітні світові підходи, так і вітчизняний досвід. Вирішення цього завдання актуалізує проблему оновлення теоретико-методологічної бази правової науки на новому етапі розвитку. Насамперед це стосується потреби формування сучасного розуміння такого поняття у сучасному праві, як «містобудівне право». Жахливі руйнування, яких зазнали міста, інші населені пункти, об'єкти промисловості та інфраструктури на значній території України, вимагають змін у регулюванні відповідних відносин, а тому вимагає переосмислення сам категорійний та понятійний апарат. Також необхідно враховувати рух щодо набуття членства України в Європейському Союзі.

Виникнення міст, їхній розвиток є нерозривно пов'язаними із самим розвитком людства, з історією людської цивілізації. В останні століття поступово все більше зростає кількість населення, що проживає в містах світу. Дослідники ООН прогнозують, що до 2050 року в містах житиме 68 відсотків населення планети (До 2050 року в містах житиме 68% населення світу, 2018), в кількісному виразі до 2025 р. прогнозується ріст кількості містян до 5 млрд осіб (Хома, 2016).

Окрім визнаних тенденцій подальшого росту чисельності населення міст, загально визнаними, у тому числі в науковій літературі, є незворотність цього процесу та безперспективність антиурбанізаційних заходів, як, до прикладу, обмеження доступу мігрантів у міста (Хома, 2016).

Реалії 2022–2024 років також демонструють необхідність враховувати повернення поглядів на місто як на прихисток для мешканців, тобто як на об'єкт оборони у військовому розумінні.

Вказані виклики неодмінно призведуть до змін у регулюванні відносин планування та забудови. Розуміння нового місця містобудівного права у системі національного права із врахуванням цього є вкрай важливим.

2. Аналіз останніх досліджень та публікацій

Питання про критерії поділу права на його складники є предметом обговорення тривалий час. У радянський період не використовувався поділ права на приватне і публічне, тогочасні правознавці, виходячи з ідеологічних міркувань, намагалися знайти «власні» основоположні критерії поділу його системи. Під час дискусій 40–50-х років XX століття як такі критерії виокремлювали предмет і метод правового регулювання, а інші говорили про необхідність виділити і режим (Гайдамака, 2008).

З розпадом СРСР оцінка науковцями критеріїв для виокремлення певних галузей права втратила свою одноманітність. У науковій літературі з кожним роком з'являються все нові та нові дослідження, які обстоюють існування нових невідомих раніше галузей.

Підготовлено низку досліджень, які стосуються обґрунтування місця у системі українського права для нових галузей, таких як: ювенальне право – Н. М. Крестовська (Крестовська, 2008), військове право – П. П. Богуцький (Богуцький, 2009), міграційне право – А. І. Супруновський (Супруновський, 2011), медичне право – Р. А. Майданик (Майданик, 2013) та інші.

Останнім часом з'являється все більше наукових праць, присвячених дослідженню питань, пов'язаних з виокремленням окремої галузі права у сфері містобудування. Частина науковців, такі як В. М. Бевзенко (Бевзенко, 2023), О. В. Стукаленко (Стукаленко, 2016), обстоюють необхідність виокремлення будівельного права як галузі, інші, такі як В. М. Єрмоленко (Єрмоленко, 2019), І.О. Ізарова (Ізарова, 2011), К. О. Рибак (Рибак, 2017), вказують на підстави виокремлення саме містобудівного права.

Слід також відзначити в цій частині дослідження Р. С. Мельника, І. М. Миронця, А. І. Ріпенко, В. О. Ромасько, Р. С. Ярошевської та інших.

3. Мета статті – формулювання власної наукової концепції щодо правової природи і місця містобудівного права в правовій системі України з урахуванням процесів урбанізації та суспільно-політичного розвитку.

4. Виклад основного матеріалу

Як правильно зазначила Р.М. Дудник: *«Явище (а галузь права – це явище) спочатку має з'явитися, заявити про себе в реальній дійсності, а вже потім може бути піддане аналізу й оцінці»* (Дудник, 2015).

Щільність забудови, нові вимоги до планування територій спричинили надзвичайний якісний та кількісний розвиток суспільних відносин, пов'язаних з містобудуванням.

Якщо ще 20 років тому весь процес розробки, погодження та реалізації проєктної та дозвільної документації для будівництва містився виключно на паперових носіях, то згідно з чинними вимогами ст. 22-3 профільного Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» від 17.02.2011 № 3038-VI більшість дозвільної та проєктно-кошторисної документації щодо будівництва має завантажуватись через Електронний кабінет Єдиної державної електронної

системи у сфері будівництва (ЄДЕСБ), а згідно з вимогами статті 39 того ж Закону перед прийняттям в експлуатацію закінченого будівництвом об'єкта замовник забезпечує проведення контрольного геодезичного знімання такого об'єкта, причому результати такого знімання в електронному вигляді тут же вносяться в бази даних ЄДЕСБ та Державного Земельного кадастру.

Поява подібних норм правового регулювання будівництва була чимось нечуваним ще 20 років тому, нині це є реальністю.

Будівлі висотою кількесот метрів, штучні острови та використання 3D-принтерів стали буденністю, які істотним чином здійснили поштовх до ще більшої поширеності відносин з містобудування у суспільстві.

Важко спорити, що аналіз самого розвитку нормативної бази з регулювання містобудування останніх 20–30 років дозволяє зробити висновок, що містобудівне право охоплює дійсно однотипні суспільні відносини, що потребують правового регулювання, і такі відносини мають певну якісну своєрідність, що, на думку сучасної науки теорії права, є основою виділення галузі права (Крестовська, Матвеева, 2008).

Кардинально нові умови суспільно-політичного розвитку, що виникли після 24 лютого 2022 року, вимагають від науковця надзвичайної обережності під час повторення радянських догм. Разом із тим важко спорити з тим, що поділ системи права на окремі галузі є зручним методологічним інструментом, що дозволяє досліднику визначити чіткіше предмет власного дослідження, структурувати його та логічно поєднати з аналогічними дослідженнями інших авторів.

Автор погоджується з думкою Х. П. Хряпченко, яка дотримується плюралістичного підходу до поділу системи права на галузі, що включає цілий комплекс різноманітних критеріїв, який не передбачає певного закритого переліку галузей. Вказаний плюралістичний підхід сприяє наданню особливої уваги відокремленню комплексних галузей права. Як правильно вказала В. П. Хряпченко, *«крім галузей права, які упорядковують однорідні суспільні відносини, реально існує регламентація комплексних, різнорідних соціальних відносин у відповідних життєво важливих сферах, що потребують правового регулювання»* (Хряпченко, 2015).

Непотрібним мудруванням виглядає для автора пошук свого специфічного методу правового регулювання для виділення окремої галузі права (Марчук, Ніколаєва, 2004).

Ще з часів поділу на публічне і приватне право в римському праві існують і є загально відомими приватний і публічний методи правового регулювання, або цивільно-правовий (диспозитивний, автономний, метод координації), у якому переважають дозволи, та адміністративно-правовий (гетерономний, авторитарний). Об'єктивно важко знайти жодну галузь права, де б не поєднувалися ці два методи (Мірошниченко, 2011).

Автор досить скептично відноситься до необхідності формалізовано ієрархізувати систему права за певною жорсткою структурою, адже самою

метою поділу системи права на галузі є в тому числі допомога науковцю у виборі структури дослідження, пошуку літератури на цю тему і т.д., а не створення перешкод у вигляді «прокрустова ложа» структури галузі, в яку науковець зобов'язаний втиснути свій хід думок.

Важко не погодитись з проф. В. М. Єрмоленком щодо того, що «з боку незалежності і самодостатності сьогодні дійсно самостійною галуззю можна вважати лише конституційне право» (Єрмоленко, 2019), а отже, пошук та доведення того, що певна галузь є основною чи фундаментальною навряд чи має багато практичної користі.

Суто з метою зручної класифікації, на думку автора, за критерієм наукового визнання та розробленості науково-методичного матеріалу можна виокремити певні умовно «традиційні» галузі, як-то конституційну, цивільну, кримінальну, адміністративну тощо, при цьому розвиток науки та технологій, суспільні виклики об'єктивно вимагають виокремлення певних галузей, що перебувають умовно «на перетинанні меж».

Не можна погодитись з висловленою в науковій літературі позицією щодо непотрібності існування комплексних галузей права, оскільки такий підхід нібито гальмує вивчення сучасних суспільних правовідносин (Земко, Пундор, 2021). Як ми вже вказували вище, поділ системи права на окремі галузі є перш за все методологічним інструментом, що дозволяє, з одного боку, краще зрозуміти обсяг і сферу власного дослідження науковцю, а з іншого – допомагає зрозуміти таку сферу дослідження читачу. Як не повинно існувати заборон щодо сфер того, що може бути предметом наукового дослідження, так не повинно бути жорстких меж і структур для науковця у виборі структури дослідження та методології.

Поява **комплексних галузей** пояснюється насамперед постійним розвитком суспільства, науки та техніки і характеризується низкою принципових відмінностей від «традиційних» галузей. Наприклад, «основні» галузі були галузями в «чистому» вигляді, без «домішок» та перетинань за предметом регулювання з іншими «основними» галузями. Натомість комплексна галузь якраз безпосередньо складається з інститутів інших подібних «традиційних» і «основних» галузей права.

Точний пошук та доведення чітко визначеного місця для містобудівного права чи то як інституту екологічного права, чи то як інституту земельного права, чи то підгалузі відразу кількох галузей права видається зайвим.

Автор схиляється до комплексного характеру містобудівного права як галузі права, що існує окремо і виявляє свою комплексність шляхом використання насамперед норм адміністративного, земельного та цивільного права, адже в містобудівному праві використовуються юридичні норми з відповідних «донорських» галузей (адміністративного, земельного та цивільного).

Так, норми **адміністративного права** застосовуються під час реалізації відносин державного архітектурно-будівельного контролю, нагляду та для

застосування до суб'єктів містобудівної діяльності заходів адміністративної відповідальності, тобто та частина відносин, де застосування примусу, авторитарного методу переважає.

Норми *земельного права* використовуються у разі обрання та відведення земельної ділянки під будівництво. Будь-який об'єкт містобудування є поліпшенням відповідної земельної ділянки, з нею невід'ємно поєднаний та продовжує існувати в такому нерозривному зв'язку.

Норми *цивільного права* переважають у тих містобудівних відносинах, де перевага надається рівності сторін, насамперед під час оформлення численних угод та договорів. Окрім того, цивільне право є неодмінно необхідним у визначенні обсягу та належності права власності на об'єкт будівництва, що виникає у замовника спочатку як певне неречове майнове право на підставі затвердженої проєктної документації, потім у ході будівництва перетворюється на право власності на річ – об'єкт незавершеного будівництва, і нарешті після введення об'єкта в експлуатацію – у право власності на стандартний об'єкт нерухомості.

Навіть якщо розібрати містобудівне право за традиційно загальноприйнятими критеріями, то виглядає, що містобудівне право може вважатись окремою галуззю, оскільки існує:

1. **Особливий предмет правового регулювання**, тобто наявність певних суспільних відносин, що мають свою внутрішню організованість, якісну специфіку та суспільну значимість. Такі відносини знаходять свій прояв у містобудівній діяльності.

2. **Поширеність відносин**. Відносини з містобудування є надзвичайно поширеними та розповсюдженими. За даними статистики, в 2020 році 17% працездатного населення України були залучені у будівництві (Де працюють та скільки отримують українці у різних сферах зайнятості, 2021). Якщо додати сюди діяльність суб'єктів малого підприємництва та осіб, що здійснюють будівництво «господарським способом», кількість учасників відповідних відносин ще збільшиться.

3. **Спеціальні інститути**. Специфікою містобудівного законодавства є існування власних специфічних правових інститутів, не досить розвинутих іншими галузями права, – інститут територіального планування, зонування тощо. Особливим інститутом є інститут громадського обговорення містобудівної документації населеного пункту.

4. **Якісна своєрідність (специфіка) сфери суспільних відносин**, врегульованих нормами містобудівного права, полягає в тому, що питання територіального планування, містобудівного зонування, громадського обговорення розвитку територій і т.д. не регулюються більше ніякими іншими галузями права.

5. **Специфічні заходи відповідальності**. Особливим є також наявність власного специфічного і в чомусь навіть унікального засобу відповідальності

в містобудівній діяльності, що полягає у знесенні або примусовому знесенні самовільно спорудженого об'єкта будівництва. Незважаючи на те, що положення статті 376 Цивільного кодексу України, що врегульовують підстави та порядок дій у разі наявності самочинного будівництва, містяться в кодифікованому акті цивільного законодавства, належність такого заходу впливу до сфери містобудівного права виглядає очевидною. Наявність такого специфічного засобу відповідальності слугує ще одним підтвердженням самостійного характеру містобудівного права як комплексної галузі права.

Важливо розмежовувати, звичайно, містобудівне право від містобудівного законодавства як певної сукупності норм. По суті, галузь законодавства – це сукупність значної кількості нормативно-правових актів, об'єднаних єдиним об'єктом правового регулювання.

Містобудівне право як галузь права – це не просто сукупність нормативних актів, а, по суті, вже певним чином сформована система (тобто внутрішньо упорядкована та ієрархізована сукупність) юридичних норм, що мають своїм джерелом не лише нормативні акти, а і звичаї, і судову практику, і наукову теорію.

5. Висновки

З огляду на очевидну необхідність значної відбудови України від наслідків воєнних дій, що торкнеться всієї території країни, розуміння важливості та місця містобудівного права як галузі виглядає вкрай доречним. Розвиток урбанізації, наслідки воєнних конфліктів вимагають нових поглядів на міста та їх будівництво. Все вказане вимагає продовження розробок щодо місця містобудівного права як комплексного правового утворення.

Список використаних джерел:

1. До 2050 року в містах житиме 68% населення світу – ООН. УНІАН Інформаційне Агентство. Новини. Світ. 17.05.18. URL: <https://www.unian.ua/world/10120271-do-2050-roku-v-mistah-zhitime-68-naselennya-svitu-oon.html>.
2. Хома Н. Політична урбаністика: концептуалізація правового поля. *Studia politologica Ucraino-Polona. Rocznik nauk politycznych*. N. VI. Zytomierz; Kijow; Krakow, 2016. S. 250–257.
3. Гайдамака І.О. Правовий режим як критерій поділу права на галузі. *Державне будівництво та місцеве самоврядування. Право*. Харків, 2008. Вип. 16. С. 140–149.
4. Крестовська Н.М. Ювенальне право України: генезис та сучасний стан : автореф. дис. докт. юрид. наук : 12.00.01. Одеса, 2008. 40 с.
5. Богущкий П.П. Військове право у системі права України : автореф. дис. канд. юрид. наук : 12.00.01. Одеса, 2009. 23 с.
6. Супруновський А.І. Міграційне право в системі права України : автореф. дис. канд. юрид. наук : 12.00.01. Одеса, 2011. 19 с.
7. Майданик Р.А. Медичне право в системі права України : навчально-методичний посібник. Київ : Алерта, 2013. 32 с.
8. Бевзенко В.М. Публічне будівельне право України: від доктрини до практичного втілення через європейський досвід. *Право України*. Київ, 2023. № 2. С. 33–51.
9. Стукаленко О.В. Місце будівельного права в системі права. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Право*. Ужгород, 2016. Вип. 37(3). С. 25–27.

10. Єрмоленко В.М. Містобудівне право в системі права України. *Право. Людина. Довкілля*. Київ, 2019. Т. 10, № 4. С. 85–94.
11. Ізарова І.О. Містобудівне право як галузь права. *Право України*. Київ, 2011. № 7. С. 229–234.
12. Рибак К.О. Щодо правової природи містобудівного права. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Юриспруденція*. Київ, 2017. № 25. С. 52–54.
13. Дуднік Р.М. До проблеми виокремлення системоутворюючих чинників, що впливають на процес формування нових галузей українського права. *Право і суспільство*. Київ, 2015. № 4(4). С. 8–12.
14. Крестовська Н.М., Матвеева Л.Г. Теорія держави і права : Елементарний курс. Видання друге. Харків : «Одіссей», 2008. 432 с. URL: <https://studies.in.ua/krestovska-nm-teorija-derzhavy-i-prava>.
15. Хряпченко В.П. Від критеріїв поділу системи права на галузі до комплексних галузей права. *Актуальні проблеми політики*. Київ, 2015. Вип. 55.
16. Марчук В.М., Ніколаєва Л.В. Нариси з теорії права : навчальний посібник. Київ : Істина, 2004.
17. Мірошніченко А.М. Земельне право України : підручник. 2-ге видання, допов. і перероб. Київ, Алерта, 2011. 678 с.
18. Земко А.М., Пундор Ю.О. Про виникнення нових галузей в системі права України. *Право. Людина. Довкілля*. Київ, 2021. 12(2). Ст. 6–12.
19. Де працюють та скільки отримують українці у різних сферах зайнятості. *Слово і Діло*. Аналітичний портал. URL: <https://www.slovoidilo.ua/2021/03/31/infografika/suspilstvo/pracyuyut-ta-skilky-otrymuyut-ukrayinczi-riznyx-sferax-zajnyatosti>.

References:

1. Do 2050 roku v mistah zhytyme 68% naselennya svitu. UNO. *UNIAN. Informatsiyne Agentstvo*. Novyny. Svit. 17.05.18. Retrieved from: <https://www.unian.ua/world/10120271-do-2050-roku-v-mistah-zhitime-68-naselennya-svitu-oon.html>.
2. Khoma, N. (2016). *Politychna urbanistyka: kontseptualizatsiia pravovoho polia. Studia politologica Ucraino-Polona. Rocznik nauk politycznych*. N. VI. Zytomierz; Kijow; Krakow, pp. 250–257.
3. Haidamaka, I.O. (2008). *Pravovyi rezhym yak kryterii podilu prava na haluzi. Pravo, Kharkiv*. Vyp. 16. S. 140–149.
4. Krestovska, N.M. (2008). *Iuvenalne pravo Ukrainy: henezys ta suchasnyi stan* [Juvenile law: genesis and current state]. (PhD Thesis), Odesa.
5. Bohutskyi, P.P. (2009). *Viiskove pravo u systemi prava Ukrainy* [Military law in the legal system of Ukraine]. (PhD Thesis), Odesa, Odesa National Law Academy.
6. Suprunovskyi, A.I. (2011). *Mihratsiine pravo v systemi prava Ukrainy* [Migration law in the legal system of Ukraine]. (PhD Thesis), Odesa, Odesa National Law Academy.
7. Maidanyk, R.A. (2013). *Medychne pravo v systemi prava Ukrainy: Navchalno-metodychnyi posibnyk* [Medical law in the legal system of Ukraine]. Kyiv: Alerta.
8. Bevzenko, V.M. (2023). *Publichne budivne pravo Ukrainy: vid doktryny do praktychnoho vtilennia cherez yevropeyskyi dosvid* [Public construction law of Ukraine: from doctrine to practical implementation through European experience]. *Pravo Ukrainy*. No. 2. Pp. 33–51.
9. Stukalenko, O.V. (2016). *Mistse budivelnogo prava v systemi prava* [The place of construction law in the legal system]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu. Seriya: Pravo*. Vol. 37(3), pp. 25–27.

10. Yermolenko, V.M. (2019). Pravo v systemi prava Ukrainy [The urban planning law in the legal system of Ukraine]. *Pravo. Liudyna. Dovkillia*. Vol. 10, No. 4. Pp. 85–94.
11. Izarova, I.O. (2011). Mistobudivne pravo yak haluz prava [The urban planning law as a law branch]. *Pravo Ukrainy*. No 7. Pp. 229–234.
12. Rybak, K.O. (2017). Shchodo pravovoi pryrody mistobudivnoho prava [Regarding the legal nature of urban planning law]. *Naukovyi visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu. Seriya: Yurytsprudentsiia*. No. 25. Pp. 52–54.
13. Dudnik, R.M. (2015). Do problem vyokremlennya systemoutvoryuyuchykh chynnykiv shcho vplyvayut na protsess formuvannya novykh galuзей ukrayinskogo prava [To the problem of identifying system-forming factors that influence the process of forming new branches of Ukrainian law]. *Pravo i Suspilstvo*. No. 4(4). Pp. 8–12.
14. Krestovska, N.M., Matveyeva, L.G. (2008). Teoriya derzhavy i prava: Elementarnii kurs [Theory of state and law: Elementary Course]. Kharkiv: Odyssey. 432 pages. Retrieved from: <https://studies.in.ua/krestovska-nm-teorija-derzhavy-i-prava>.
15. Khriapchenko, V.P. (2015). Vid kryteriiv podilu systemy prava na haluzi do kompleksnykh haluzei prava [From the criteria for dividing the legal system into branches to complex branches of law]. *Aktualni problemy polityky*. Kyiv. Vyp. 55.
16. Marchuk, V.M., Nikolayeva, L.V. (2004). Narysy z teoriiy prava: navchalnyi posibnyk [Essays on Legal Theory: A Study Guide]. Kyiv.
17. Myroshnychenko, A.M. (2011). Zemelne pravo Ukrayiny [The Land Law of Ukraine]. Kyiv: Alerta. 678 p.
18. Zemko, A., & Pundor, Yu. (2021). Pro vynyknennya novykh galuzei prava v systemi prava Ukrajiny [On the emergence of new branches in the Ukrainian legal system]. *Law. Human. Environment*. No. 12(2), 6–12.
19. Where do Ukrainians work and how much do they earn in different areas of employment. (2021). *Slovo i Dilo*. Analytical portal. Retrieved from: <https://www.slovovidilo.ua/2021/03/31/infografika/suspilstvo/pracyuyut-ta-skilky-otrymuyut-ukrayinczi-riznyx-sferax-zajnyatosti>.

URBAN DEVELOPMENT AS A BASIS FOR THE IDENTIFICATION OF URBAN PLANNING LAW AS A SEPARATE BRANCH

Vitalii Pravdyuk,

Candidate of Law, Doctoral Student

Sumy State University

orcid.org/0009-0000-0530-7712

vitaliy.pravdyuk@gmail.com

In recent centuries, the number of people living in cities around the world has been gradually increasing. UN researchers predict that by 2050, 68 percent of the world's population will live in cities. The density of construction and new requirements for territorial planning have caused an extraordinary development of social relations related to urban planning. The article analyzes the criteria for the identification of urban planning law as a separate branch of law. A critical analysis of the rigid approach to the division of branches into groups and the criteria to pick out some particular branch is carried out, it is proven that the only logical criterion to identify some specific branch of science is the improvement of the process of teaching and conducting scientific research. The division of the legal system into separate branches is a convenient methodological tool that allows some specific researcher to more clearly define the subject of his own research,

structure it and logically combine it with similar studies by other authors. The publication reasonably argues that the identification of some certain branches as complex ones expands the field of scientific research and creates a more rational tool for studying the relevant branch of law. The author formulates his own scientific position on the nature of urban planning law. The prevalence of urban planning relations is proven, arguments are given to consider urban planning law as a complex legal entity that uses the mechanisms and tools of administrative, land and civil law. This article is intended for a wide audience of scholars and students interested in issues of urban law and development. The author believes that urban planning law has its own special subject of legal regulation. Urban planning issues are quite widespread. There are special legal institutions, there is a qualitative uniqueness (specificity) of the sphere of public relations, there are specific measures of responsibility.

Key words: administrative law, urban planning law, branch of law, legal system, cities, urban studies, public law, private law, legal interest.